Przedpłata wraz z przesełką pocztową wynosi 5 zł. a. w. rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy placu Maryackim l. 9.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 18. Dnia 22. Września 1880. VII. rocznik.

L. 305.

Okólnik

do wszystkich do Związku należących Stowarzyszeń.

Na podstawie uchwały Wydziału Związku z dnia 17. września b. r. mam zaszczyt zaprosić szan. Towarzystwo do wzięcia udziału w ogólnem zgromadzeniu delegatów Związku stowarzyszeń, które się odbędzie **dnia 31. października i 1. listopada b. r. we Lwowie.**

Miejsce zebrania, jakotéż porządek dzienny obrad podamy do wiadomości przez dzienniki lwowskie i dwutygodnik „Związek“.

Upraszam więc o niezwłoczne doniesienie, kto jest wybrany delegatem szan. Towarzystwa, i podanie mi liczby osób życzących sobie przybyć na walne zgromadzenie, abym stosownie do tego postarał się o możliwe zniżenie ceny jazdy u Dyrekcyi dotyczących dróg żelaznych.

Wnioski, do stawiania których jest szan. Towarzystwo uprawnionem w myśl §. 11. ustęp 2., upraszamy nadesłać najpóźniéj **po dzień 4. października b. r.**

Wyrażając w końcu życzenie, aby na odbyć się mającém walném zgromadzeniu były reprezentowane wszystkie stowarzyszenia do Związku należące, zwracam uwagę na §. 9. ustęp 2. statutu, według którego jeden delegat może trzy stowarzyszenia zastępować.

We Lwowie, dnia 18. września 1880.

Z poważaniem

Dr. Tadeusz Skałkowski

Zast. patrona Związku stow. zarob. i gosp.

L. 289.

Okólnik

do wszystkich do Związku należących Stowarzyszeń.

Dobrze zasłużonego obywatela kraju, od lat kilkunastu najgorliwszego pracownika około rozwoju stowarzyszeń, śmierć zawcześnie wyrwała z naszego grona.

Ś. p. Józef Pajączkowski, któregośmy odprowadzili dnia 2. b. m. na miejsce wiecznego spoczynku, zajmował się troskliwie rozwojem Towarzystwa wzajemnéj pomocy oficyalistów prywatnych, którego był wiceprezesem; przez lat sześć był dyrektorem lwowskiego Towarzystwa zaliczkowego, a to od dnia założenia téj instytucyi; był prezesem Wydziału, a przeszło przez trzy lata patronem Związku stowarzyszeń; był założycielem i dyrektorem Towarzystwa zaliczkowego dla rolnictwa i przemysłu rolniczego we Lwowie; w ostatnich dwóch latach życia pełnił urząd cenzora przy lwowskiéj filii a. w. Banku z wielką korzyścią dla naszych stowarzyszeń.

Jako poseł na Sejm krajowe, radny miasta Lwowa, członek licznych ankiet, sprawy krajowe badających, ś. p. Józef Pajączkowski te nader rozmaite obowiązki spełniał z nader rzadką gorliwością i poświęceniem, ofiarując służbie publicznéj cały czas, jaki mu pozostawał od zajęć w Dyrekcyi Towarzystwa kredytowego ziemskiego.

Wśród powszechnego żalu nad tą dla kraju niepowetowaną stratą i w obec równie powszechnéj chęci uczczenia pamięci ś. p. zmarłego, zdaje nam się, iż będziemy wyrazem ogólnego życzenia, poruszając myśl, aby wizerunek zmarłego znajdował się w biórze każdego stowarzyszenia.

Przekonani, że szan. Dyrekcya podziela nasza zapatrywania, zachęcamy Ją, aby raczyła jak najspieszniéj zamówić dla bióra Towarzystwa jeden egzemplarz tego wizerunku, abyśmy stosownie do tego dalsze poczynili starania.

Jeden egzemplarz portretu ś. p. Józefa Pajączkowskiego wysoki 36, széroki 29 centim. kosztować będzie 2 zł. 10 ct., oprawiony w ramki pozłacane 3 zł. 60 ct.

We Lwowie, dnia 10. września 1880.

Z poważaniem

Dr. Tadeusz Skałkowski m. p.

Zast. patrona Związku stow. zarob. i gosp.

Wydział krajowy a towarzystwa zaliczkowe.

Dostaliśmy do rąk dokument, ze wszech miar ważny i ciekawy. Jest to reskrypt Wydziału krajowego do Wydziału powiatowego w Limanowy, datowany d. 27. lutego 1880 do l. 51818 — w sprawie lokacyi funduszów gminnych i powiatowych w towarzystwach zaliczkowych. Opiéwa on jak następuje:

L. 51818/1879. W ślad reskryptu z dnia 12. grudnia 1879 l. 50161, którym przesłaliśmy Wydziałowi powiatowemu prośbę Limanowskiego Towarzystwa zaliczkowego, oznajmiamy, że majątek gminy i jéj zakładów, jako téż nadwyżki dochodów, wedle postanowienia §. 67. ust. gm. do majątku zakładowego przyłączyć się mające, winny być w ten sposób administrowane, aby przyniosły jak największy trwały dochód, a ustawa z d. 13. lutego 1875 l. 14. Dz. u. kr. wkłada na Wydział krajowy i na Reprezentacye powiatowe obowiązek czuwania nad tém, ażeby majątek zakładowy gmin i zakładów gminnych nie został uszczuplony.

Również powołanym jest Wydział krajowy w zastępstwie Wys. Sejmu postanowieniem §. 48. ust. o repr. pow. do czuwania nad tém, ażeby majątek zakładowy powiatu i zakładów powiatowych nie został uszczuplony.

Obowiązek ten i wypływająca stąd odpowiedzialność za całość funduszów powiatowych i gminnych, tudzież za stałą jak najkorzystniejszą ich fruktyfikacyą uprawnia a raczéj obowiązuje nas do przestrzegania, ażeby równie fundusze powiatowe i zakładów powiatowych, jak fundusze gminne i zakładów gminnych lokowane były li tylko za prawném ubezpieczeniem takiém, jakiego dla fruktyfikacyi funduszów pupilarnych wymaga postanowienie §. 230. kod. cyw. jakotéż w takich instytutach (n. p. w kasach oszczędności), w których wedle specyalnych rozporządzeń rządowych fundusze pupilarne i gminne umieszczane być mogą — nareszcie w efektach wartościowych, specyalnymi rozporządzeniami dla lokacyi funduszów pupilarnych i innych za odpowiednie uznanych.

Gdy towarzystwa zaliczkowe do téj kategoryi zakładów zaliczone nie zostały, przeto oznajmiamy Wydziałowi powiatowemu, że ani fundusze powiatowe i zakładów powiatowych, ani téż fundusze gminne i zakładów gminnych (gminnych kas pożyczkowych) w Towarzystwie zaliczkowém umieczczane być nie mogą i wzywamy Wydział powiatowy, ażeby ściśle do tego zastosował się i czuwał nad tém, ażeby również i zwierzchności gminne przestrzegały tego postanowienia.

Natomiast zechce Wydział powiatowy czuwać nad tém, ażeby gminne kasy pożyczkowe zadaniu swemu zadość uczyniły i zarządzi w tym celu zbadanie na miejscu stanu każdéj z nich, wyda odpowiedne zarządzenia, i zda nam w jak najkrótszym czasie sprawę z przeprowadzenia téj czynności.

We Lwowie, dnia 27. lutego 1880.

Marszałek krajowy zastępca Pietruski m. p.

Członek Wydziału krajowego Podlewski m. p.

Niestety, nie po raz piérwszy przychodzi nam skonstatować jakieś dziwnie nieżyczliwe usposobienie Wydziału krajowego dla towarzystw zaliczkowych. Nie będziemy się tu rozwodzić nad powodami owego usposobienia, ani téż chcemy darmo słów tracić dla wykazania, jak nieroztropném (wyrażamy się bardzo grzecznie!) i z prawdziwym interesem kraju niezgodném jest takie postępowanie Wydziału krajowego, w skutek którego towarzystwa zaliczkowe mogą być pozbawione dość poważnéj kwoty lokowanych funduszów gminnych i powiatowych, i możności pozyskania dalszéj lokacyi. Są to rzeczy znane i dawno omówione; a ktokolwiek z bliska przypatrzył się działalności towarzystw zaliczkowych, szczególniéj tych, które po kilku latach istnienia rozwinęły się znacznie i mogły zniżyć stopę procentową — ten musi uznać, iż obowiązkiem jest publicznych władz i reprezentacyjnych ciał — towarzystwa zaliczkowe w rozwoju ich popiérać, zamiast kłaść im takie przeszkody, jaką stworzyć zamierza przytoczony powyżéj reskrypt.

Wydział krajowy jednak powołuje się na paragrafy ustawy gminnéj i powiatowéj — i tém nadaje swemu reskryptowi pozory uzasadnienia. Owóż pozory te usunąć, a zarazem wykazać Wysokiemu Wydziałowi, że staje w sprzeczności z sobą samym i z uchwałami Sejmu — jest celem niniejszych uwag.

§. 66. ust. gm. opiéwa: „Zakładowy majątek i dobro gminy i jéj zakładów, mają być utrzymywane w całości i dobrym stanie.“

§. 67. ust. gm. postanawia: „Majątek gminy i jéj zakładów, dochód przynosić mogący, ma być w ten sposób administrowanym, aby przyniósł o ile można największy trwały dochód.

Zaś ust. z 18. lutego 1875., zmieniająca §. 98. ustawy gminnéj, nadaje Sejmowi, a w jego zastępstwie Wydziałowi krajowemu „najwyższy nadzór nad całością zakładowego majątku gminy“ — a §. 48. ustawy o repr. pow. udziela Sejmowi prawo, aby „za pośrednictwem Wydziału krajowego czuwał nad tém, ażeby majątek zakładowy powiatu i zakładów powiatowych nie został uszczuplony“.

Ustawa zatém nigdzie nie orzeka, że fundusze gminne lub powiatowe, tudzież fundusze zakładów gminnych lub powiatowych, mają być lokowane tylko w sposób, dający pupilarne bezpieczeństwo. Jest to już interpretacya, jaką Wydział krajowy sam od siebie ustawie nadaje. Ale nadając taką interpretacyą, staje Wy-

dział krajowy w sprzeczności sam ze sobą, i z uchwałami Sejmu. Bo oto tenże sam Wysoki Wydział krajowy propagował swego czasu bardzo usilnie, i po dzień dzisiejszy propaguje zakładanie gminnych kas pożyczkowych z funduszów gminy, pomimo, że gminne kasy pożyczkowe żadną ustawą, żadném rozporzadzeniem nie są uznane jako instytucye, dające swym wierzycielom pupilarne bezpieczeństwo. Jeżeli przeto Wydział krajowy zakazuje lokować fundusze gminne i powiatowe w towarzystwach zaliczkowych dla tego, że te towarzystwa nie dają pupilarnego bezpieczeństwa — to powinien był równocześnie wydać zakaz lokowania funduszów gminnych w kasach pożyczkowych gminnych. Że zaś tego nie uczynił — przeto z przykrością, ale słusznie uczynić mu musimy zarzut tendencyjnego przeciw towarzystwom zaliczkowym postępowania. Zarzut ten jest tém bardziéj uzasadniony, że powszechnie jest znany i urzędownie stwierdzony nadzwyczaj smutny stan wielkiéj większości gminnych kas pożyczkowych. Po większéj części fundusze w nich umieszczone zostały rozdrapane pomiędzy najbardziéj wpływowych a najmniéj potrzebujących członków zwierzchności i rad gminnych. W bardzo wielu gminach brak zupełny dokumentów dłużnych, nie dozwala ściągać należytości — brak porządnie prowadzonych ksiąg nie dozwala przekonać się o stanie funduszów kasy — tak, że wiele z tych kas i z lokowanych w nich pieniędzy należy uważać za przepadłe. To wszystko jednak nie przeszkadza Wydziałowi krajowemu zawsze jeszcze dawać piérwszeństwo tym fatalnie administrowanym kasom przed towarzystwami, których pomyślny rozwój i dobra — z bardzo małymi wyjątkami — administracya, są zdawna stwierdzone, a które przez nieograniczoną porękę członków nawet przy złéj administracyi dają swym wierzycielom zupełne bezpieczeństwo. To wszystko Wydziałowi krajowemu doskonale jest wiadome.

Ale powiedzieliśmy — że Wydział krajowy stanął w sprzeczności z Sejmem. Na posiedzeniu z d. 9. października 1878. — uchwalił Sejm: „Wzywa się Wydział krajowy, aby nakłaniał gminy do powierzania swych funduszów instytucyom pieniężnym, na zaufanie zasługującym“. Jeżeliby słuszną była interpretacya, jaką Wydział krajowy daje powyżéj przytoczonym paragrafom ustawy gminnéj, to nie byłby Sejm w uchwale téj mówił w ogóle o instytucyach pieniężnych, na zaufanie zasługujących, ale byłby musiał uchwałą tą objąć tylko instytucye, dające bezpieczeństwo pupilarne. Że zaś tego ograniczenia Sejm nie uczynił; że w toku dyskusyi sam Wydział krajowy nie oświadczył się przeciwko takiéj uchwale; że zresztą tak ze sprawozdania komisyi, jak i z całéj rozprawy w Sejmie wynika, iż miano tu na myśli także, a może nawet przedewszystkiém, towarzystwa zaliczkowe — przeto Wydział krajowy przytoczonym powyżéj reskryptem stanął w sprzeczności z wolą Sejmu, która najwyraźniéj w tym kierunku się objawiła, aby lokacyą funduszów gminnych zasilać instytucye kredytu ludowego, jakiemi w piérwszym rzędzie są towarzystwa zaliczkowe.

Spodziéwać się, że Związek stowarzyszeń wystąpi energicznie w obronie tych instytucyi, które nie mają wprawdzie łaski w oczach Wysokiego Wydziału krajowego — ale szczycą się cenniejszém uznaniem, bo uznaniem całego kraju, opartém na rzeczywistych krajowi oddanych zasługach. Nie wątpić téż, że większość Sejmu utrzyma się w konsekwencyi dawniéj powziętych uchwał, a nie będzie podzielać owego niczém nieuzasadnionego uprzedzenia, jakiem się Wydział krajowy w obec towarzystw zaliczkowych kieruje.

We Lwowie, dnia 20. września 1880.

Tadeusz Romanowicz,
poseł miasta Lwowa.

KORESPONDENCYA.

W Krakowie, dnia 6. września 1880.

W dniu 29. sierpnia odbyło sie nareszcie nadzwyczajne walne zgromadzenie członków Towarzystwa zaliczkowego w Krakowie pod przewodnictwem p. Weigla.

Ze względu na okoliczności towarzyszące temu zgromadzeniu spodziéwałem się więcéj ożywionéj dyskusyi i traktowania rzeczy głębszego. Oczekiwania moje nie ziściły się, co przypisać chyba trzeba górującéj nad wszystkiemi sprawami pod ową chwilę w Krakowie, okoliczności oczekiwanego przyjazdu Césarskiego, bo nawet kiedy ku końcowi posiedzenia zaniosło się na żywszą dyskusyą, pan przewodniczący oświadczył, że „po ciemku niemożemy odbywać zgromadzenia, albowiem wszystkie lampy z sali posiedzeń użyto do Sukiennic“.

Przewodniczący w myśl porządku dziennego, w obszérnym wywodzie zdał sprawę z całego przebiegu okoliczności, towarzyszących aresztowaniu członka dyrekcyi Kicińskiego, z którego się okazuje, że p. Kiciński, jeżeli popełnił jakie usterki i przekroczenia, to nie odnoszą się do czasu urzędowania obecnéj Rady Nadzorczéj, ale do epoki, w któréj Towarzystwo zaliczkowe fungowało przy dyrekcyi Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń, a w którym to czasie p. Kiciński pełnił obowiązki kasyera Towarzystwa. Co się zaś tyczy ostatnich lat, przewodniczący z naciskiem podniósł, że Kiciński był zupełnie na „swojém miejscu, że nie może mu żadnego uczynić zarzutu, zwłaszcza, że kolegialne urzędowanie Dyrekcyi od lat paru niedopuszczało nawet możliwości żadnych nadużyć, że daléj obecny stan Towarzystwa zaliczkowego, jakkolwiek nie jest kwitnący, jednakże nie powinien budzić żadnych obaw, a tém bardziéj przewidywań o rozwiązaniu Towarzystwa, które ma wszelkie wa-

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc Sierpień 1880.

Tow. zaliczkowe w	Stan bierny: Udziały		Fundusz rezerwowy		Wkładki oszczędności: Stan na początku miesiąca		Włożono w ciągu miesiąca		Wyjęto w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Pożyczki zaciągnięte: Stan na początku miesiąca		Zaciągnięte w ciągu miesiąca		Spłacone w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca	
	z końcem miesiąca																			
	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct	zł.	ct
Bełzie	705	41	50	60	54	.	170	.	.	.	224	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Białéj	10786	18	1439	50	28898	19	1999	60	2746	90	28150	89	7150	.	.	.	300	.	6850	.
Białéj wz. pom.	5074	35	280	42	28059	07	2608	20	3507	79	27159	48	13062	.	3700	.	3900	.	12862	.
Birczy	5456	21	743	80	4816	35	71	38	545	96	4341	77	18560	.	2100	.	1560	.	19100	.
Bochni	2210	50	284	.	357	.	3020	.	17	.	3360	.	7000	.	.	.	200	.	6800	.
Brzesku	61835	96	3090	.	94052	83	2872	30	2096	08	94829	05	.	.	.	.	.	.	.	.
Dąbrowie	38471	56	9849	35	.	.	.	.	.		.	.	167840	16	6631	60	6154	04	168317	72
Delatynie	11532	84	919	97	6308	86	57	53	43	10	6323	29	9100	.	.	.	.	.	9100	.
Dobromilu	2097	11	190	27	3076	30	45	.	25	.	3096	30	3300	.	.	.	100	.	3200	.
Drohobyczu	14335	74	2909	01	41751	50	2697	.	5563	74	38884	76	11225	.	8500	.	3815	.	15910	.
Glinianach	21469	97	3022	57	58413	76	4697	28	5761	09	57349	95	11838	83	3550	.	1303	86	14084	97
Gorlicach	54849	23	6742	31	110866	97	6407	37	9070	98	108203	36	39519	80	11070	.	6491	13	44098	69
Jarosławiu	22621	41	3300	97	38752	88	1569	04	9094	50	31227	42	23050	52	.	.	.	.	23050	52
Jaryczowie	272	70	60	.	137	80	5	.	10	.	132	80	1500	.	.	.	.	.	1500	.
Kańczudze	240	40	34	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	500	.	.	.	500	.
Kolbuszowie	1471	50	413	.	1923	40	779	.	120	.	2582	40	2000	.	.	.	.	.	2000	.
Komarnie	5821	77	1068	81	20001	69	1068	82	1304	.	19766	51	5000	.	.	.	.	.	5000	.
Krakowcu	1230	.	123	.	1255	46	10	.	3	.	1262	46	900	.	.	.	.	.	900	.
Krościenku	631	50	15	.	.	.	1100	.	.	.	1100	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Kulikowie	342	50	130	.	1549	.	.	.	.	.	1549	.	2880	.	.	.	180	.	2700	.
Limanowie	21024	32	1048	11	16327	93	6697	76	6699	42	16326	27	31639	66	12082	60	11073	15	32649	11
Lwów, Tow. zal.	124522	26	12361	43	350390	05	40851	35	41108	95	350132	45	9760	70	13655	.	9760	70	13655	.
„ urzęd. poczt.	15691	42	504	28	1593	36	269	45	593	50	1269	31	8710	.	1400	.	300	.	9810	.
Łańcucie	18349	50	9770	51	91251	97	1645	84	3049	54	89848	27	29498	40	.	.	1100	.	28398	40
Makowie	2945	01	657	79	25636	11	1379	.	464	68	26550	43	.	.	.	.	.	.	.	.
Mariampolu	2667	40	280	26	1178	29	25	.	103	45	1099	84	4000	.	.	.	.	.	4000	.
Mielcu	10150	85	1394	52	29657	83	745	18	1473	65	28929	36	6000	.	.	.	.	.	6000	.
Milówce	2378	64	351	32	10595	24	664	62	574	15	10685	71	2500	.	.	.	.	.	2500	.
Mościskach	11554	29	4827	76	22896	43	1206	95	180	.	23423	38	18750	.	1400	.	1000	.	19150	.
Nowym Sączu	25186	88	1239	42	69588	60	13935	73	2665	11	80859	22	27750	.	6750	.	10500	.	24000	.
Oświęcimie	3823	16	330	06	7121	65	51	10	241	12	6931	61	4400	.	.	.	100	.	4300	.
Pilźnie	1230	.	474	.	2069	07	384	99	210	.	2244	06	4000	.	2000	.	.	.	6000	.
Podgórzu	1238	.	201	.	4243	44	1583	62	402	80	5424	26	4200	.	300	.	300	.	4200	.
Radziechowie	11079	.	2861	21	26112	.	1656	.	2782	28	34985	72	10500	.	2000	.	.	.	12500	.
Rohatynie	8352	35	1768	.	22478	96	497	25	1279	21	21697	.	11000	.	.	.	.	.	11000	.
Rozdole	6913	97	885	18	1846	85	78	61	110	64	1814	82	16035	22	.	.	450	.	15585	22
Rudkach	6122	13	801	52	14587	95	282	60	443	93	14426	62	6450	.	.	.	500	.	5950	.
Sieniawie	1715	71	321	30	4069	02	103	24	53	40	4118	86	9100	.	.	.	.	.	9100	.
Skałacie	1268	54	409	89	44	.	.	.	.	.	44	.	2300	.	.	.	.	.	2300	.
Skolem	273	50	70	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Śniatynie	3954	09	525	28	6475	11	171	.	51	75	6594	36	2900	.	.	.	.	.	2900	.
Sokalu	11773	99	1044	.	21741	04	1013	60	653	72	22100	92	22452	52	170	.	750	.	21872	52
Stryju	4939	41	312	.	5060	73	450	40	1244	50	5066	63	11200	.	.	.	100	.	11100	.
Szczércu	2211	35	550	84	1642	89	2	.	6	98	1637	91	4050	.	.	.	100	.	3950	.
Tarnowie	17343	46	5249	24	48198	51	6335	.	3675	25	50858	26	13530	.	500	.	3150	.	10880	.
Tłumaczu	10714	76	2271	88	32644	24	161	50	1146	67	31659	07	3079	.	300	.	300	.	3079	.
Tyśmienicy	16146	67	2776	27	13942	07	218	.	453	82	13706	25	16781	12	.	.	700	.	16081	12
Wykotach	3234	06	310	75	9979	08	885	70	172	51	10692	27	10450	.	.	.	.	.	10450	.
Zakliczynie	2032	70	205	50	522	80	600	.	.	.	1122	80	7810	57	.	.	710	57	7100	.
Zbarażu	11400	29	2292	89	2971	51	100	.	100	.	2971	51	17804	79	100	.	810	.	17094	79
Złoczowie	7522	29	1277	48	26537	33	3315	.	1556	98	28295	35	1500	.	.	.	.	.	1500	.

Tow. zaliczkowe w	Saldo odsetek		Reszta pozycyi stanu biernego		Stan czynny: Pożyczki udzielone: Stan na początku miesiąca		Spłacono w ciągu miesiąca		Udzielono w ciągu miesiąca		Stan z końcem miesiąca		Koszta założ. ruchomości i adm.		Reszta pozycyi stanu czynnego		Gotówka	
	z końcem miesiąca												z końcem miesiąca					
	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.	zł.	ct.
Bełzie	16	21	9	65	398	06	5	82	350	.	744	18	173	36	.	.	88	33
Białéj	893	15	126	58	42568	92	6180	50	6486	50	42874	92	2302	63	1753	11	1415	64
Białéj wz. pom.	1492	61	.	.	42392	55	6293	.	6418	.	42517	55	2935	07	414	97	1001	27
Birczy	1045	18	504	33	29444	85	2876	.	3337	.	29905	85	1219	25	733	45	232	74
Bochni	551	20	58	83	8009	12	638	11	1515	.	8886	01	536	53	.	.	3841	99
Brzesku	7613	71	18641	12	178608	71	8472	.	11807	35	175272	36	1343	74	4239	48	5153	26
Dąbrowie	6766	66	5724	96	206154	45	2042	49	1547	18	205659	14	1802	53	15407	92	6260	66
Delatynie	3016	91	175	02	27591	33	678	85	870	.	27782	48	1234	68	1899	52	151	36
Dobromilu	939	02	116	34	9085	51	902	64	560	.	8742	87	326	59	269	51	300	07
Drohobyczu	.	.	2943	28	67735	01	8971	05	8332	.	67095	96	1974	14	2829	72	3082	97
Glinianach	8367	40	494	38	100039	88	5534	76	6903	53	101408	65	2236	87	59	91	1083	71
Gorlicach	.	.	19686	27	190234	44	12973	66	13183	40	190444	18	3584	70	34220	82	5330	14
Jarosławiu	6269	55	383	54	77075	95	7348	47	7910	.	27637	48	1740	50	3140	85	4334	58
Jaryczowie	187	93	10	85	1970	65	75	27	86	.	1981	38	93	77	.	.	89	13
Kańczudze	54	15	6	48	.	.	.	.	700	.	700	.	88	26	10	.	36	77
Kolbuszowie	324	09	256	70	5443	.	24	.	750	.	6169	.	231	37	219	37	427	95
Komarnie	4721	21	208	58	35867	10	2718	68	2890	.	36038	42	306	55	174	68	67	23
Krakowcu	370	35	20	56	3363	.	337	25	355	.	3380	75	231	02	93	36	201	24
Krościenku	72	75	1	20	.	.	.	.	800	.	800	.	227	12	.	.	793	33
Kulikowie	329	96	32	18	4728	15	833	17	690	.	4584	98	283	01	.	.	215	65
Limanowie	2217	37	467	12	70823	25	1558	19	3353	.	72618	06	1067	62	6	81	39	81
Lwów, Tow. zal.	17526	71	.	.	467228	20	102509	17	89875	05	479862	32	11689	04	25806	34	840	15
„ urzęd. poczt.	1832	27	6	30	26821	76	3014	95	4275	.	28081	81	865	49	41	40	124	58
Łańcucie	11210	06	3405	52	145858	70	2931	08	11700	.	154627	62	1753	82	4558	98	11	84
Makowie	2597	03	128	38	30733	05	998	82	1728	.	31462	23	643	42	69	56	703	43
Mariampolu	473	51	659	96	8068	30	928	50	1035	.	8174	80	283	32	499	64	223	21
Mielcu	675	46	2078	50	46745	24	3125	20	1761	70	45381	74	734	21	2333	54	779	20
Milówce	930	39	55	53	15794	62	722	92	1138	.	16209	70	275	05	80	71	336	13
Mościskach	.	.	320	25	55069	26	3890	45	4200	.	55378	81	529	.	2005	73	1362	14
Nowym Sączu	4925	96	712	16	117831	.	31259	.	32107	.	118679	.	1839	38	10005	70	4399	56
Oświęcimie	839	19	632	91	15949	.	3031	.	3087	.	16005	.	252	79	246	54	352	61
Pilźnie	469	16	17	56	7337	.	2106	.	4745	.	9976	.	424	66	.	.	34	12
Podgórzu	789	07	.	.	9572	36	700	96	1713	.	10584	40	453	15	20	.	795	28
Radziechowie	2045	21	1139	88	60071	68	3165	60	4645	.	61555	08	1301	49	335	72	1422	73
Rohatynie	1390	95	1107	91	40632	51	5783	42	5862	50	40711	59	1597	49	2627	50	379	85
Rozdole	1186	55	321	11	25913	36	3892	30	3504	.	25525	06	717	01	106	22	358	56
Rudkach	2200	93	.	.	27959	71	1713	58	1284	.	27430	13	842	79	112	60	1215	68
Sieniawie	1730	57	268	84	14158	66	1850	06	2586	.	14894	60	1446	18	485	87	428	63
Skałacie	80	61	346	67	4017	86	92	40	.	.	3915	46	322	83	94	35	116	47
Skolem	.	.	28	40	567	70	3	35	.	.	564	35	197	11	20	34	10	35
Śniatynie	1263	98	.	.	13953	79	1374	42	1580	03	14159	40	807	37	31	19	239	75
Sokalu	422	26	3309	80	56133	83	1042	35	1186	.	56277	48	1153	72	3042	.	50	29
Stryju	2377	54	156	62	21860	11	1931	41	1460	.	21388	70	832	14	1154	16	567	20
Szczércu	94	20	85	86	8249	74	186	11	30	.	8093	63	264	24	64	10	108	19
Tarnowie	74	39	.	.	79690	49	7625	.	7529	.	79594	29	1639	03	2536	21	635	82
Tłumaczu	4437	81	1399	29	49919	24	2031	71	1323	.	49210	53	1445	94	1050	54	154	.
Tyśmienicy	2461	93	2432	74	45680	90	1881	50	2130	.	45929	40	982	55	6221	.	472	03
Wykotach	218	25		.	23445	98	245	70	183	.	23383	28	518	93	11	93	991	19
Zakliczynie	332	18	.	.	10001	.	801	.	755	.	9955	.	352	30	410	.	75	88
Zbarażu	2366	58	4529	19	31370	65	1060	38	620	.	30930	27	986	67	8385	79	352	52
Złoczowie	2882	01	246	83	38429	38	3409	96	5516	.	40535	42	557	39	50	.	581	15

runki egzystencyi, podkopanéj złą wolą agitatorów i nietaktownem postępowaniem b. dyrektora Kicińskiego. Chcąc tedy usunąć te przeszkody do rozwoju i dalszego istnienia Towarzystwa, Rada nadzorcza nie wchodząc w przekroczenia p. Kicińskiego, o których orzeczenie musi pozostawić sądowi, zmuszoną była w myśl §. 11. lit. *f)* statutu Towarzystwa, usunąć czasowo jego dyrektora Kicińskiego zaraz po aresztowaniu go, a przedkładając tę uchwałę pod zatwierdzenie walnego zgromadzenia, postawiła następnie wniosek o stanowcze i zupełne oddalenie i usunięcie pana Kicińskiego, nawet gdyby Sąd orzekł jego niewinność.“ Wniosek ten i uchwałę poprzednią zgromadzenie przyjęło przez podniesienie rąk, większością głosów bez dyskusyi.

Smutny ten akt pogrzebania człowieka, o którym jednocześnie przewodniczący oświadcza, że w ostatnich szczególniéj latach pełnił swe obowiązki bez zarzutu, odbył się, zdaniem mojém, zbyt lekko, jakkolwiek bowiem p. Kiciński zachowaniem się swojém zaszkodził instytucyi, to jednak trzeba znać stosunki miejscowe, aby nie wiedzieć, że usilnie przeciw niemu agitowano od lat kilku z zamiarem obalenia instytucyi, która się od macierzy oderwała, a któréj kierownik może zbyt nieoględnie postępował, chcąc ją usamowolnić.

Zastrzegam się, jakobym chciał bronić osoby byłego dyrektora Kicińskiego — chcę tylko przedmiotowo przedstawić stan rzeczy, a o winie niech orzeka Sąd. Zdaniem mojém, Rada Nadzorcza mogła była wstrzymać się[1]) z uchwałą zupełnego oddalenia człowieka, który lat dziesięć służył Instytucyi, do orzeczenia sądowego, nie narażając Instytucyi na szwank — ale stało się — rzecz to sumienia tych mężów, którzy w Radzie Nadzorczéj za taką uchwałą głosowali.

Druga część posiedzenia poświęcona była krytycznym dyskusyom nad stanem obecnym Towarzystwa. Alarmujące pogłoski, poparte drukowanym i rozszérzonym między członkami z najlepszą wiarą i wolą napisanym poglądem pana Kadena, dały powód do wniosków o wybór osobnych z łona członków komissyj do zmiany statutu i ponownéj rewizyi stanu interesów Towarzystwa. Wnioski te stawiał członek Biechoński, a autor drukowanego poglądu Kaden — szedł nawet daléj i żądał powołania mężów biegłych i z po za Towarzystwa do zbadania interesów, które zdaniem jego wymagały znacznego odpisania strat kosztem udziałów członków. Żadne jednak wnioski nie zostały przyjęte. Rada Nadzorcza wzięła wszystko na siebie — ona ma opracować nowy statut, i przedłożyć go nadzwyczajnemu Walnemu zgromadzeniu, któremu jednocześnie przedstawi kandydata na miejsce Kicińskiego do Dyrekcyi. Tymczasowo zaś powierzono Dyrekcyą Panu Rozwadowskiemu, człowiekowi ze wszech miar zacnemu. Oto jest prawdziwy przebieg sprawy na zewnątrz; co się tyczy wewnętrznego stanu rzeczy, nic po nad to, co przedstawia bilans Towarzystwa za rok 1879. (zapewne Wam znany), powiedzieć nie mogę, stwierdzam tylko, że członkowie komissyi kontrolującéj, którzy ten bilans podpisali, oświadczyli z całą stanowczością, że do najdrobniejszych szczegółów badali wszystko — że rezultat ich badań nie przedstawia żadnych wątpliwości, a że to są ludzie znani ze swéj prawości, więc mamy prawo wierzyć w dalszy rozwój Instytucyi, któréj z całego serca życzymy spokojnéj i poważnéj działalności.

[1]) Z tém zdaniem Sz. korespondenta nie godzimy się. (Prz. Red. „Związku“).

Sprawozdanie
Sekretarza Związku stowarzyszeń z podróży do Bursztyna.

Pismem z dnia 4. lipca 1878. notaryusz p. Franciszek Burzyński, mieszkający w Bursztynie, upraszał Patronat o udzielenie potrzebnéj informacyi do założenia stowarzyszenia zaliczkowego w wymienioném miasteczku. Dopiéro po upływie dwóch lat tenże p. notaryusz zgłosił się do Patronatu z prośbą o dostarczenie druków i książek i przysłanie delegata, aby był obecnym przy założeniu stowarzyszenia i tegoż zarząd pouczył, jak ma prowadzić czynności.

Wydelegowany przez p. wice-patrona, dnia 30. sierpnia nocnym pociągiem udałem się w podróż. Dnia następnego o godzinie 5. po południu w pomieszkaniu p. Burzyńskiego zebrało się dwadzieścia kilka osób. Posiedzenie zagaił stósowną przemową ks. Izydor Pilarski, miejscowy proboszcz obrz. łac.; pod jego téż przewodnictwem i w obecności notaryusza p. Fr. Burzyńskiego założyliśmy K a s ę z a l i c z k o w ą w B u r s z t y n i e, stowarzyszenie zarejestrowane z nieograniczoną poręką, która jednocześnie przystąpiła do Związku stowarzyszeń.

Rada zawiadowcza, z 9 osób złożona, wybrała prezesem p. Kopestyńskiego, dzierżawcę majątku ziemskiego, sekretarzem p. Józefa Kokurewicza, nauczyciela szkoły ludowéj z wioski sąsiedniéj. Do Dyrekcyi powołano za zgodą Rady i Walnego Zgromadzenia pp.: ks. Izydora Pilarskiego, Edmunda Mortkowicza, sekretarza miejscowego urzędu gminnego i dra Stanisława Wnękowicza, lekarza miejskiego i sądowego. Dyrekcya rozpoczęła zaraz czynności przyjmowaniem wpisowego i wpłat na udziały. Jakkolwiek przeważna liczba obecnych nie była przygotowaną do tego, złożono przecież zaraz gotówką 113 zł. i deklarowano udziały w wysokości 715 zł.

Rada zawiadowcza pod przewodnictwem p. Kopestyńskiego tego samego dnia odbyła posiedzenie. Upoważniono dyrekcyą do poczynienia starań o zaciągnięcie kredytu po 3000 zł. w Towarzystwie zaliczkowém i galic. kasie oszczędności we Lwowie, i w Towarzystwie wzaj. ubezpieczeń w Krakowie. Od pożyczek członkom udzielanych ustanowiono po dzień 31. grudnia 1881. pobiérać 10% tytułem odsetek i ½% tytułem kosztów administracyjnych. Od wkładek oszczędności, złożonych na cały rok w stowarzy-

szeniu, ustanowiono 7, z terminem krótszym 6 od sta. Syndykiem stowarzyszenia zamianowano p. Burzyńskiego.

Dnia następnego dyrekcya przystąpiła do czynności biurowych zaprowadzeniem książek manipulacyjnych i rachunkowych.

Kasa zaliczkowa w Bursztynie nie jest wynikiem bujnéj wyobraźni lub wynikiem osobistéj ambicyi pojedyńczych jednostek, lecz wynikiem braku kredytu osobistego w tém miasteczku i jego sądowym powiecie. Dowodem tego okoliczność, że na cały powiat polityczny towarzystwo zaliczkowe w Rohatynie po koniec sierpnia b. r. miało na pożyczkach dopiéro 40.711 zł. 59 ct. Skutkiem téj skromnéj sumy Bank włościański miał w powiecie rohatyńskim dnia 31. grudnia 1879. 109.374 zł. 34 ct. Przyczém zauważyć należy, że na rachunek téj kwoty w roku 1879. zaciągnięto tylko 1500 zł.

Dowodem dalsza okoliczność, że w sądowym powiecie bursztyńskim jeszcze dotąd rękodzielnicy i włościanie po cencie od guldena płacą tygodniowo. Dowodem, że poważne osobistości miejscowe z wielkim żalem wypominają p. Burzyńskiemu, że dopiéro po upływie dwóch lat przystąpił do założenia stowarzyszenia z nadwerężeniem zaufania w nim położonego. Żałoba ta znajduje uzasadnienie równie w tém, że dwa tygodnie przed założeniem Kasy zaliczkowéj, założono w Bursztynie „Sparr- und Credit-Verein“. Założenie téj ostatniéj firmy, nie zagraża jednak rozwojowi Kasy zaliczkowéj w obec zapału, z jakim założoną została, jakości osób, które ją założyły i które jéj zarząd w swe ręce objęły. Najbardziéj przemawia za tém skład dyrekcyi, pełnéj zamiłowania do pracy.

We Lwowie, dnia 10. września 1880.

Szczepan Wicherek.

Wydział Związku Stowarzyszeń.

Skutkiem dłuższéj choroby, a następnie śmierci ś. p. Patrona Pajączkowskiego odbyło się posiedzenie Wydziału Związku po dłuższej przerwie dopiéro dnia 17. b. m.

Obecni na posiedzeniu byli: p. Zastępca Patrona dr. Skałkowski, prezes, dr. Maly, pp. Romanowicz, Ross, Żabicki, a ze strony Redakcyi dr. Zgórski.

Na piérwszém miejscu porządku dziennego umieszczoną była sprawa zwołania Walnego Zgromadzenia delegatów Związku. P. Romanowiez zażądał przedewszystkiem wymienienia przedmiotów, jakie zgromadzonym delegatom do uchwały przedłożyćby można, gdyż dla samego wyboru patrona i uzupełniających wyborów do Wydziału, nie można trudzić delegatów z całego kraju. W ogóle postawił p. Romanowicz pytanie, czy Związek nasz ma egzystencyą bytu lub nie, bo sama czynność sekretarza, skierowana i tak przeważnie tylko ku zakładaniu nowych stowarzyszeń, nie odpowiada jeszcze zadaniu, jakie sobie Związek zakréślił.

Dr. Zgórski zauważył na to, że Związek, jakkolwiek w obecnym stanie nie mógł ze wszech miar zadowolnić wszystkich, jednakowoż położył zasługi około stowarzyszeń i wyrobił sobie w kraju stanowisko, z którego z korzyścią dla stowarzyszeń bierze nieraz bezpośrednią ingerencyą w sprawach poszczególnych stowarzyszeń. Co do spraw, nad którymi naradzaćby się mieli delegaci, sądzi, że jest ich podostatkiem i wielkiéj dla nas doniosłości. Obok *a)* wyboru Patrona, względnie i zastępcy patrona; obok *b)* uzupełniającego wyboru członków Wydziału Związku, powinien być zdaniem mowcy *c)* budżet Związku przedmiotem więcéj, niż dotąd, wyczerpujących narad. Mowca sądzi, że stowarzyszenia skłonneby były zepewnić materyalną egzystencyą Związkowi, byle ten ich potrzebom odpowiadał. Stowarzyszenia chętnie poniosą niejednę ofiarę i uwolnią Związek od potrzeby żebrania subwencyi, skoro nabiorą przekonania, że Związek interesy ich ze skutkiem zastępywać chce i może. Dowodem na to, że nie było wypadku, aby które ze stowarzyszeń odmówiło Patronatowi zwrotu kosztów podróży i dyet dla delegatów, choć wydatki te były wcale znaczne, lecz stowarzyszenia widzą korzyści z lustracyi. Dowodem dalszym poparcie materyalne, jakie doznaje czasopismo „Związek“ i Wydawnictwo „Rocznika“, które dziś o żadne subwencye starać się nie potrzebuje. Mowca sądzi, że zawdzięcza to tylko téj okoliczności, iż zawsze i stale tylko interesy stowarzyszenia ma na oku.

Jako dalsze przedmioty obrad proponuje dr. Zgórski *d)* sprawę ustanowienia inspektorów okręgowych. Mowca mniema, że lustracye mogłyby być i częstsze i tańsze, gdyby Związek wykonywał je przez stałych inspektorów. Inspektorów takich wybiérałyby stowarzyszenia w swoim okręgu, a Wydział Związku zatwierdzałby taki wybór. Inspektorowie tacy obowiązaniby byli według pewnego, z góry określonego systemu lustrować stowarzyszenia swego okręgu za zwrotem kosztów i dyet ze strony tychże i zdawać z czynności swych sprawę Patronatowi. Natomiast nie mógłby Patronat ani o istniejących już, ani o założyć się mających stowarzyszeniach nic decydować bez wysłuchania opinii dotyczącego inspektora okręgowego. Tą drogą zainteresowałby Związek znaczną ilość osób i działałby tylko na podstawie gruntownéj znajomości stosunków miejscowych. Oczywiście musiałby sobie Patronat zastrzec w razach nagłych i nadzwyczajnych, lub na osobne żądania dotyczących stowarzyszeń prawo bezpośrednich lustracyi ze strony Związku, względnie Patronatu. Sprawę tę przyjęto na porządek dzienny Walnego Zgromadzenia i oddano ją do referatu drowi Skałkowskiemu.

e) Sprawę centralnéj instytucyi przyjęto również na wniosek dra Zgórskiego na porządek dzienny przyszłego Zjazdu. Wnioskodawca nie jest za założeniem samoistnéj instytucyi centralnéj z przyczyn, które w swoim czasie rozwinął w ankiecie przez Wydział krajowy zwołanéj. Mowca sądzi, że Towarzystwo zaliczkowe lwowskie,

które nietylko udziela stowarzyszeniom pożyczek w rachunku bieżącym, eskontuje ich weksle, udziela im swego domicilu w obec austro-węgierskiego Banku — ale pośredniczy we wszystkich innych interesach pieniężnych stowarzyszeń na placu lwowskim, stało się już po części surogatem instytucyi centralnéj dla stowarzyszeń. Ponieważ jednak towarzystwo lwowskie nie może zbyt wiele własnych funduszów angażować w interes ze stowarzyszeniami, a procent, jaki stowarzyszenie to pobiérać musi od innych stowarzyszeń, jakkolwiek zniżony na 7 od sta rocznie, jednak jeszcze jest za wysoki, przeto sądzi mowca, że należy się postarać o osobny tani fundusz, którymby zarządzało na rzecz stowarzyszeń, do Związku kredytowego należących, towarzystwo lwowskie. Taki fundusz dałby się uzyskać przez wydawanie na wzór Spółki tarnopolskiéj osobnych kart wkładowych z tą jedynie zmianą, iż karty te płatneby były we wszystkich stowarzyszeniach, do Związku tego należących. Wzór takich kart i bliższe szczegóły obiecał dr. Zgórski przedłożyć referentowi do téj sprawy wybranemu, drowi Malemu, który ma tę sprawę przedstawić na następném posiedzeniu Wydziału Związku.

W końcu proponował dr. Zgórski, aby *ad f)* przedłożono Walnemu Zgromadzeniu projekt wzorowéj instrukcyi dla komisyi kontrolującéj w stowarzyszeniach. Mowca przy licznych lustracyach swoich przekonał się, iż komisye kontrolujące po największéj części nie umieją władać swoim urzędem, a sądzi, że komisyi kontrolującéj w interesie bezpieczeństwa stowarzyszonych i publiczności należy nadać dość széroki zakres działania. Wydział przyjął tę sprawę na porządek dzienny Walnego Zgromadzenia i poruczył referat drwi Zgórskiemu.

P. Romanowicz zażądał, aby na porządku dziennym umieszczono *ad g)* sprawę podatkową, co przyjęto, a referat oddano również drwi Zgórskiemu.

Na wniosek p Żabickiego polecono p. Romanowiczowi *ad h)* przedstawienie Wydziałowi Związku opinii o stosunku stowarzyszeń do Wydziału krajowego, który zajmuje się sprawą stowarzyszeń, a przecież od czasu do czasu wydaje rozporządzenia, jak w dzisiejszym numerze ogłoszone, szkodliwe dla stowarzyszeń. I ta sprawa będzie przedmiotem obrad Walnego Zgromadzenia.

Referaty będą przed wniesieniem na Walne Zgromadzenie przedłożone Wydziałowi Związku i wyjdą z jego uchwały.

Następnie uchwalono wezwać stowarzyszenia, do Związku należące, aby najdaléj do 4. października b. r. nadesłały Wydziałowi Związku swoje wnioski — a tak nie zachodzi obawa, aby Zjazd naszych delegatów nie miał nad czém obradować.

Ze swojéj strony żywimy nadzieję, że obecne Walne Zgromadzenie Związku nowém natchnie Związek życiem i wywoła pewien zwrot ku lepszemu.

W téj nadziei uchwalono zwołać Walne Zgromadzenie delegatów Związku na 31. października i 1. listopada b. r.

Inne przedmioty obrad z posiedzenia Wydziału Związku dnia 17. b. m. nie są ogólnego interesu — i dla tego je tutaj pomijamy.

Bilanse stowarzyszeń zarobkowych za rok 1879.

Stryj. Towarzystwo zaliczkowe. Rachunek strat i zysków. Zyski: Przeniesione koszta założenia 40·00; wartość inwentarza 90·00; wartość zapasu druków 57·00; Zwrot kosztów administracyjnych 38·90; zwrot kosztów procesowych 38·33: pobrane procenta 2054·73; zaległe procenta 32.54; naprzód zapłacone procenta 181·47. Razem 2532·27. Straty: koszta administracyi 955·30; procenta zapłacone 909·68; procenta naprzód pobrane 196·55; zaliczki procesowe 34·57; zysk za rok 1879 436·87. Razem 2532·97. Bilans. Stan czynny. Dłużnicy Towaszystwa 15552·72; zapas druków 57·00; wartość inwentarza po odpisaniu za zużycie 90·00; przeniesienie kosztów założenia 40·00; procenta naprzód popłacone 181·47; procenta u dłużników zaległo 32·54; gotówka 98·33. Razem 16052·06. Stan bierny. Udziały członków 3086·25; wkładki oszczędności 2445.29; fundusz rezerwowy 187·10; zaciągnięte pożyczki na skrypta i weksle 9700·00; procenta naprzód pobrane 196·55; zysk za rok 1870. 436·87. Razem 16052·06. Ogólny ruch kasowy 68.870·11. Liczba członków 161.

Strzyżów. Towarzystwo zaliczkowe i kredytowe, spółka zarejestrowana z nieograniczoną poręką. Rachunek zysków i strat. Zyski. Odsetki z prowizyą pobrane, wypłacone i czynnie zaległe 2410·24. Razem 2410·24. Straty. Inwentarz ruchomości 11·06; odsetki z prowizyą pobrane, wypłacone i czynnie zaległe 1397·23; koszta zarządu 379·20; nadwyżka w aktywach z r. 1879. jako zysk 622·75. Razem 2410·24. Bilans. Stan czynny. Stan kasy w gotówce 483·72; pożyczki udzielone na skrypta i weksle 23.346·—; pożyczki udzielone na zastaw 57·—; inwentarz ruchomości 100·54; odsetki z prowizyą czynnie zaległe 277·—; zaliczki na koszta prawne 94·97. Razem 24.359·23. Stan bierny. Udziały 4195·85; wkładki oszczędności 18.392·20; fundusz rezerwowy 948.—; odsetki z prowizyą naprzód pobrane 200·43; nadwyżka w aktywach z r. 1879. jako zysk 622·75. Razem 24.359·23. Ogólny ruch kasowy 194.851·56. Liczba członków 281.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Dr. Alfred Zgórski.

Z I. Związkowéj Drukarni we Lwowie, Hotel Żorża.